

Eskilstuna
kommun

Barn- och utbildningsförvaltningen
Skogsängsskolan

2016-08-11

1 (12)

SKOGSÄNGSSKOLAN

**Plan mot diskriminering och kränkande
behandling, läsåret 15/16**

SKOGSÄNGSSKOLANS vision

Ingen individ, varken elev som vuxen, ska komma till skolan och känna sig utsatt för diskriminering eller annan kränkande behandling. Allas olikheter ska respekteras. Det är en rättighet för eleverna att kunna gå till skolan, liksom det också är en skyldighet att bidra till en trygg miljö för andra elever på skolan. Alla ska vara en god vän och alla har rätt till vänner.

SKOGSÄNGSSKOLANS övergripande mål

- Främja alla barns/elevs lika rättigheter och möjligheter till en trygg miljö
- Förebygga och förhindra diskriminering, trakasserier och kränkande behandling
- Upptäcka, utreda och åtgärda trakasserier och kränkande behandling

SKOGSÄNGSSKOLANS utvärdering/redogörelse för hur de planerade åtgärderna läsåret 13/14 har genomförts och hur de föll ut.

Under läsåret har en personalgrupp genomgått en utbildning kring värdegrund och likabehandling på Mälardalens högskola. Detta har medfört att skolan har systematiserat sitt värdegrundsarbete och sitt arbete kring kränkningar. Diskussioner kring värdegrund och Lgr11 kap.1. All personal har även varit delaktiga under läsåret i form av workshops i ämnet. Fortsatt arbete i personalgruppen under nästa läsår.

Under läsåret har skolan genomfört kartläggningar genom trygghetsenkäter och trygghetsvandringar för alla elever. Utifrån dessa har mål och aktiviteter utarbetats. Trygghet har diskuterats i elevrådet och aktiviteter har följts upp om de gett någon effekt.

SKOGSÄNGSSKOLANS mål för läsåret 15/16

❖ **Ingen elev ska känna sig otrygg, kränkt eller diskriminerad på Skogsängsskolan.**

Vad gör vi? Genomför de åtgärder eleverna har beskrivit i enkäterna.

RASTEN

- Fotbollsmöten i resp. årskurser för att besluta kring reglerna och vilken klass som har fotbollsplanen och som får bjuda in andra.
- Regler för kompisgungan
- Nya hinderbanan, vid uppstarten se till att alla klasser är ute och prövar banan. Om regler behövs utarbetas görs detta i sept/okt.
- Nät till fotbollsmålen på Vilstasidan.
- Måla nya fotbollslinjer
- Rastvärdsschema klart vid skolstart.

MATSALEN

- Sänka ljudnivån i matsalen genom plinga och använda "Örat" ibland
- Stå i led utanför och gå in med läraren

- Den som stör i matsalen får gå ut och äta senare.
- Minskat skräp på golven genom att ha bordsvårdar

OMKLÄDNINGSRUMMEN

- Duschdraperier
- Skyddsfilm mot insyn
- Låsta ytterdörrar

- Diskutera resultaten av trygghetsvandringar och enkätsvaren på skolrådet.
Hur mäter vi? Nästa trygghetsenkät och trygghetsvandring i oktober samt genom samtal i klasserna och i elevrådet.

❖ **Ingen elev ska skriva att de inte vänder sig till någon vuxen när de blivit kränkta.**

Vad gör vi?

- Diskutera begreppen, kränkt, utsatt, retad samt hur individer upplever samma sak på olika sätt.
- Diskussioner inom personalgruppen gällande kränkningar, bemötande samt arbetsgången vid kränkningar.
- Diskussion med elevrådets representanter.
- Diskutera resultaten av trygghetsvandringar och enkätsvaren på skolrådet.

Hur mäter vi? Jämförelse, analys och slutsats av trygghetsvandringar och enkäter.

❖ **Minska antal elever som upplever sig kränkta av personal.**

Vad gör vi?

- Diskutera med eleverna skillnaden mellan att följa regler/riktlinjer som skolan har jämfört med att bli kränkt.
- Diskussioner inom personalgruppen gällande kränkningar, bemötande samt arbetsgången vid kränkningar.
- Diskussion med elevrådets representanter.
- Diskutera resultaten av trygghetsvandringar och enkätsvaren på skolrådet.

Hur mäter vi? Jämförelse, analys och slutsats av trygghetsvandringar och enkäter.

❖ **Öka andel elever "helt glada", dvs alla svarade med glad gubbe på de tre första frågorna i enkäten, från 52% till 75%.**

Vad gör vi?

- Trygghetsgruppen träffar alla klasser och fritidshem för att gå igenom enkätresultatet samt föra diskussion kring resultatet.
- Elevrådet diskuterar enkätsvaren samt kommer fram till vad de anser viktigt att lyfta, ta reda på mer om samt förslag på åtgärder.
- Diskussion med elevrådets representanter.
- Diskutera resultaten av trygghetsvandringar och enkätsvaren på skolrådet.

Hur mäter vi? Jämförelse, analys och slutsats av trygghetsvandringar och enkäter.

Främjande arbete – skapa trygghet

Kränkningar motverkas i en trygg miljö där alla respekteras och känner delaktighet. Utgångspunkten är att all personal tydligt och konsekvent tar ställning mot alla former av kränkande behandling.

Med syftet att förstärka respekten för allas lika värde samt främja barns/elevs lika rättigheter och möjligheter genomför vi kontinuerligt under läsåret följande åtgärder:

- **Kontinuerliga samtal**

Vi arbetar för ett öppet och tillåtande klimat med goda och demokratiska relationer. Vi använder oss av samtal i olika former, samt lekar/övningar/grupparbeten som stärker samarbete mellan eleverna.

Vi ger eleverna livskunskap och med det menar vi självkänedom och självkänsla, empati, att våga ta ställning och göra sin röst hörd, att kunna lyssna och kommunicera, att kunna hantera konflikter samt att känna till rättigheter och skyldigheter.

Aktivitet:

- Efter varje lov diskuterar/utvärderar klasslärare och skolbarnsomsorgspersonal med klassen/gruppen kring "hur vi ska ha det", förväntningar gällande klimat i klassrummet/fritidshemmet, på rasterna m.m. samt hur arbetsgången är om någon bryter mot skolans regler, värdekort eller kränker någon elev. Detta för att skapa en tydlighet.
- Klassråd, elevråd och fritidsmöten hålls kontinuerligt. Pedagogerna undervisar, i samband med detta, kring demokrati och demokratiska värden, enligt Lgr11.

- **Kartläggning**

En trivselenkät som utgår från diskrimineringsgrunderna genomförs en gång per läsår i skolan. På enkäten ska även finnas frågor som uppmärksammar om en elev upplever sig kränkt av någon i verksamheten. Resultatet följs upp av elevhälsan och av trygghetsgruppen. Skolsköterskan genomför enskilda hälsosamtal med eleverna i åk 2 och 4, som en del i kartläggningen av hur eleverna mår och upplever miljön på skolan.

Eskilstuna kommuns årliga elev- och föräldraenkät i åk.2 och 5 används som underlag i kartläggningen och vid vidare diskussioner med eleverna och föräldrarna för att skapa trygghet.

Aktivitet:

- Trivselenkät genomförs i F-klass - åk.5 under oktober och sammanställs av Trygghetsgruppen i november. Utifrån sammanställningen sätts mål upp, åtgärder beslutas, ansvar fördelas, tidsplan görs samt utvärdering beslutas.
- Trygghetsvandringar genomförs med eleverna gruppvis (skolgården och i lokaler de vistas i under lektionstid) och på fritidshemmen (lokaler som fritidshemmet använder och skolgården) under oktober och mars. Resultatet lämnas skriftligen av klasslärare/skolbarnsomsorgspersonal till Trygghetsgruppen.
- Eskilstuna kommuns elev- och föräldraenkät genomförs i januari månad. Resultatet presenteras för elever, personal, skolråd samt läggs ut på skolans hemsida.

- Diskussion och reflektion kring resultatet av enkäten i åk.2 och 5 i så väl klass som fritidshem, leds av en pedagog.
- Diskussion på elevrådet och på skolrådet kring resultatet.

- **Genus**

Traditionella könsmonster motverkas genom att all personal strävar efter att inte göra skillnad på hur flickor och pojkar bemöts och bedöms. Alla ska uppmuntras att pröva olika aktiviteter och utveckla sin förmåga oavsett kön.

Aktivitet:

- Val av litteratur vid högläsning görs utifrån ett aktivt genustänk.
- Vid fritidshemmens val av aktiviteter finns genustänk.
- En gång om året observeras talutrymmet i klassrummen och diskuteras sedan i arbetslaget.

- **Mångfald**

Vi ska arbeta för ökad tolerans genom att belysa mångfalden, HBT-frågor samt olika typer av familjebildningar med hjälp av t.ex. litteratur eller film.

Aktivitet:

- Temaarbete kring "Sagor i olika länder", Skapande skola
- Uppmärksammar stora högtider inom alla olika religioner.
- Bjuda in modersmållärare vid behov.

- **Delaktighet**

Efter ålder och mognad, är eleverna delaktiga i arbetet med planen mot diskriminering och kränkande behandling. På skolan ska elevrådet med klassernas valda representanter delta i arbetet och ta upp olika frågor på remiss i klasserna. Planen tas även upp i skolans elevhälsoteam/trygghetsgrupp samt på skolrådet. När planen är klar och beslutad ska den finnas på hemsidan. De föräldrar som så önskar får planen upptryckt.

Aktivitet:

- Elevrådet leds av rektor.
- Elevrådet, med representanter från åk.1-5, utses varje termin.
- Elevrådsrepresentanterna utvärderar och arbetar fram nya planen i samråd med rektor.
- Elevrådet hjälper till vid skolaktiviteter.
- Skolrådet utvärderar planen under maj månad.
- När ny elev börjar på skolan, under pågående termin, berättar klasslärare för elev och förälder om skolans arbete mot kränkande behandling samt dess systematiska arbete. Undervisande pedagog informerar om planen, skolans ordningsregler och värdekort.
- Vikarier informeras av arbetslaget kring gällande rutiner, värdekort och regler.

- **Kompetensutveckling**

Skolan ska verka för att all personal utbildas kontinuerligt i frågor som rör läroplanens värdegrund och arbetssätt för att skapa en trygg skola för alla. Fortbildning kring ev. nyheter gällande lagstiftning, diskrimineringsgrunder m.m. Årlig genomgång kring skolans

**Eskilstuna
kommun**

systematiska arbete mot kränkande behandling samt kring förväntade ärendehantering.

Aktivitet:

- Varje läsårsstart sker en genomgång/workshop av det systematiska trygghetsarbetet och blanketterna som ska användas för all pedagogisk personal.
- I maj, efter trygghetskartläggningen, delger Trygghetsgruppen all personal sammanställningen samt diskuterar mål, åtgärder och ansvar.
- Behov av kompetensutveckling beslutas utifrån skolans kartläggning och kommungemensamma elev/föräldraenkäten.
- Efter trygghetsgruppens träff ägnas 30 minuter på APT åt att diskutera gemensamma trygghetsarbetet.

Förebyggande arbete – avvärja risker

Med syftet att motverka risker för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling sker följande åtgärder kontinuerligt:

- **Närhet till vuxna**

Det är viktigt att de vuxna är aktiva och är lyhörda samt uppmärksammar om någon känner sig kränkt av annan elev eller en vuxen i verksamheten. Det är viktigt att de vuxna är speciellt observanta på om det finns områden på skolan som eleverna finner otrygga och att då se till att det där finns vuxna att tillgå. Vuxna finns ute bland eleverna under raster. En del av skolans personal äter i matsalen tillsammans med eleverna.

Aktivitet:

- All personal agerar direkt om en elev kränker någon annan verbalt eller fysiskt – nolltolerans.
- Alle-man-ut-veckor 2 veckor efter varje lov (jul-, sport- och påsklov)
- Fram tills att rastvärdsschemat är klart gäller "alle man ut". Rastvärdsschema uppdateras kontinuerligt av rektor om förändringar sker i verksamheten. Rastvärdarna är aktiva på rasten.
- Alla pedagoger på skolan bär gula västar på skolgården för att markera att de är personal.
- I matsalen sitter max en vuxen/bord tillsammans med eleverna. Vuxnas skyldighet är att se till hela matsalen och skapa lugn och trygg matsituation för alla ätande elever.
- Om en elev upplever sig kränkt ska detta utredas direkt. Skolan har en arbetsgång och blanketter som ska fyllas i. Pedagogerna är skyldiga att meddela rektor snarast möjligt.

- **Fadderverksamhet**

Fadderverksamheten ska bidra till att fler elever lär känna varandra och upplever att ålderskillnaden inte är ett hot.

Aktivitet:

- Förskoleklass och åk.3, åk.1 och 4 samt åk.2 och 5 börjar med fadderverksamhet vid höstterminens start och i den omfattning som eleverna är mogna att ta till sig.
- Friluftsdagar läggs tillsammans med flera årskurser för att skapa tillfällen att mötas i andra sammanhang än klassrummet.
- Varje termin genomförs 1-2 gemensamma temadagar i faddergrupperna.

- **Elever med funktionsnedsättning**

I samverkan med eleven och vårdnadshavare diskuteras om och hur information kring funktionsnedsättningen ska ske för att kunna ge bästa möjliga bemötande och stöd

Aktivitet:

- Varje enskilt fall hanteras individuellt efter behov.

- **Gemensamma aktiviteter**

**Eskilstuna
kommun**

Aktiviteter som anordnas för att stärka gemenskapen i klassen/fritidshem och är inslag i det förebyggande arbetet.

○ **Värdegrund och ordningsregler**

Tydliga gemensamma regler finns på skolan och de ska revideras vid vårterminens slut. Eleverna ska medverka vid utvärderingen och framtagandet dessa. Skolan har även värdekort som utgör skolans värdegrund; BIDRA TILL ARBETSRO, FOKUSERA, SAMARBETA, LYSSNA, VARA EN GOD KAMRAT och TID & PLATS.

Aktivitet:

- Elevrådet utvärderar och arbetar fram reviderade värdegrundskort och ordningsregler.
  - Ordningsreglerna och värdegrundskorten utvärderas efter varje läsår av personalen.
- Utvärdering av effekten av korten samt reflektion kring personalens arbetssätt med korten sker varje termin.

Åtgärdande arbete

Med syftet att upptäcka, utreda och åtgärda diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling sker följande åtgärder:

Om någon i verksamheten får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för diskriminering eller annan kränkande behandling ska detta omedelbart anmälas till rektor. Därefter sker en utredning och en bedömning. Detta dokumenteras enligt mall, se nedan. Om ett ärende fortsätter och inte kommer till avslut lämnas ärendet över till skolans Trygghetsgrupp tillsammans med tidigare dokumentation. Elevhälsan/Trygghetsgruppen arbetar vidare i ärendet.

Aktuella dokument finns på internportalen.

Arbetsgång:

1. Rektor informeras

Blanketten "**ANMÄLAN om påbörjad utredning av kränkande behandling**" fylls i av lärare/skolbarnsomsorgspersonal och lämnas skyndsamt till rektor. Rektor skickar dokumentet till huvudmannen. Anmälan ska göras snarast när skolan har fått kännedom om händelsen.

2. Utredning och bedömning

Lärare/skolbarnsomsorgspersonal utreder och bedömer händelsen som kränkande behandling/trakasseri/diskriminering eller ej. Vid kränkande behandling beskrivs åtgärder och uppföljning.

Blanketten "**UTREDNING och BEDÖMNING av kränkande behandling**" fylls i och lämnas till rektor. "**24-timmarsregeln**"=vårdnadshavare ska informeras av lärare/skolbarnsomsorgspersonal inom 24 timmar om att skolan har vidtagit åtgärder samt hur uppföljning sker.

3. Ärendet avslutas

Ärendet avslutas när den kränkta upplever ärendet avslutat. Slutversionen av blanketten "**UTREDNING och BEDÖMNING av kränkande behandling**" lämnas till rektor. Rektor skickar dokumentet till huvudmannen.

Om personal misstänks för diskriminering eller kränkande behandling av elev är rektor ansvarig för utredningen.

Utvärdering

Rektor ansvarar för att planen utvärderas och revideras i slutet av läsåret. En redovisning av hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i nästa års plan.

ÅRSPLAN MED AKTIVITETER läsår 15/16

Månad	Aktivitet	Ansvarig
Januari	<ul style="list-style-type: none"> Genomgång av värdekort och dess begrepp, ordningsregler, klassregler, fritidsregler Alle-man-ut på rasterna 2 veckor vid skolstart Kommunens elev- och föräldraenkät 	<p>Alla pedagoger</p> <p>Alla pedagoger</p> <p>Eskilstuna kommun</p>
Februari	<ul style="list-style-type: none"> Alle-man-ut på rasterna 2 veckor efter sportlovet 	Alla pedagoger
Mars	<ul style="list-style-type: none"> Trivselenkäter och trygghetsvandringar genomförs och sammanställs av trygghetsgruppen Resultatet tas upp i klasserna och på APT. 	<p>Klasslärare/skobo Trygghetsgrupp</p> <p>Klasslärare/skobo Trygghetsgrupp</p>
April	<ul style="list-style-type: none"> Alle-man-ut på rasterna 2 veckor efter påsklovet Klasslärare åk.2 och 5 diskuterar elevenkätens resultat i klassen. Återrappporterar till Trygghetsgruppen. Enkätresultat diskuteras på elev- och skolråd. 	<p>Alla</p> <p>Klasslärare åk.2 och 5</p> <p>Rektor</p>
Maj	<ul style="list-style-type: none"> Utvärdera ordningsregler och värdekort 31/5 likabehandlingsplanen reviderad. Nya mål, aktiviteter samt ansvar klara. 	<p>Elevrådet, personal Trygghetsgruppen</p>
Juni		
Juli		
Augusti	<ul style="list-style-type: none"> Genomgång av värdekort och dess begrepp, ordningsregler, klassregler, fritidsregler Alle-man-ut på rasterna tills raskvärdsschemat är klart. 	<p>Alla pedagoger</p> <p>All pedagogisk personal</p>
September	<ul style="list-style-type: none"> Raskvärdsschema klart 	Rektor
Oktober	<ul style="list-style-type: none"> Trivselenkäter och trygghetsvandringar genomförs och sammanställs av trygghetsgruppen Resultatet tas upp i klasserna och på APT. 	<p>Klasslärare/skobo Klasslärare</p> <p>Klasslärare/skobo Trygghetsgrupp</p>
November	<ul style="list-style-type: none"> Alle-man-ut på rasterna 2 veckor efter höstlovet 	Alla pedagoger
December		

Enligt Diskrimineringslagen är en person är skyddad mot diskriminering utifrån de sju diskrimineringsgrunderna:

1. kön: att någon är kvinna eller man,
2. könsöverskridande identitet eller uttryck: att någon inte identifierar sig som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön,
3. etnisk tillhörighet: nationellt eller etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande,
4. funktionshinder: varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga som till följd av en skada eller en sjukdom fanns vid födelsen, har uppstått därefter eller kan förväntas uppstå,
5. sexuell läggning: homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning, och
6. ålder: uppnådd levnadslängd.

Även den som avser att ändra eller har ändrat sin könstillhörighet omfattas av diskrimineringsgrunden kön.

Direkt diskriminering innebär att någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan. För att det ska röra sig om diskriminering ska missgynnandet ha samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Man kan också i vissa fall diskriminera genom att behandla alla lika, så kallad **indirekt diskriminering**. Med detta menas att någon missgynnas genom tillämpning av en bestämmelse eller ett förfaringsätt som framstår som neutralt men som i praktiken missgynnar ett barn eller en elev av skäl som har samband med en viss diskrimineringsgrund, såvida inte bestämmelsen, kriteriet eller förfaringsättet har ett berättigat syfte.

Med begreppet **likabehandling** menas att alla barn eller elever ska behandlas så att de har lika rättigheter och möjligheter oavsett någon diskrimineringsgrunderna. Det innebär dock inte alltid att alla barn och elever ska behandlas lika, se indirekt diskriminering.

Trakasserier innebär ett handlande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna.

Sexuella trakasserier innebär ett handlande av sexuell natur som kränker någons värdighet. Sexuella trakasserier behöver inte ha samband med någon av diskrimineringsgrunderna.

Med diskrimineringsgrunden **könsöverskridande identitet eller uttryck** menas att någon inte identifierar sig med sin biologiska könstillhörighet som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön.

Med diskrimineringsgrunden **etnisk tillhörighet** menas nationellt eller etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande.

Med **funktionshinder** menas varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga som till följd av en skada eller en sjukdom fanns vid födelsen, har uppstått därefter eller kan förväntas uppstå.

Med **sexuell läggning** menas homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning.

Med **kränkande behandling** menas ett uppträdande som utan att ha samband med någon diskrimineringsgrund kränker ett barns eller en elevs värdighet.

Enligt Skollagen 6kap ska skolan motverka kränkande behandling av barn och elever.

Skolan ska genomföra åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling. Varje år ska upprättas en plan över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Skolan har skyldighet att anmäla, utreda och vidta åtgärder mot kränkande behandling.

Grundläggande värden

Enligt Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet 2011 har skolan en viktig uppgift när det gäller att förmedla och hos barnen/eleverna förankra de grundläggande värden som vårt samhälle vilar på.

Människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet mellan kvinnor och män samt solidaritet med svaga och utsatta är de värden som skolan ska hålla levande i arbete. Förståelse för andra människor och förmåga till inlevelse ska främjas. Verksamheten ska utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar. Eleverna ska fostras till rättskänsla, generositet, tolerans och ansvarstagande.